

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő Rudnyánszky Gyula.	Kiadó laptulajdonos: Császó József.	Egyesületi ára 4 fillér. Kiadóhivatal: Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon
Évi: Negyedévre	8 korona			
Évi: Negyedévre	12 "			
Évi: Negyedévre	5 "			
Évi: Negyedévre	20 "			

ROSTA.

A megélhetés gondjai aggasztják az ország lakosságát. Szegényt és gazdagot egyaránt sújt a rendkívüli drágaság. A szegényekre s középsorsuakra annál nyomasztóbban sulyosodik a teher, mert a drágaság legnagyobb mértékben épp a piacokon érezhető. Az élelmi szerek az egész országban, de különösen a nagyobb városokban hihetetlenül megrágultak. Annál csodálatosabb, hogy a munkás elemek, a kik két kezükkel, keresik a mindennapi kenyeret, éppen most megnehezítik egyrészt saját helyzetüket, másrészt a munkaadókra nézve lehetlenné teszik, hogy erejükhöz képest segítsenek a szűkölködőkön. Érthetetlen, hogy a munkások ugyszólván erőszakolják és állandósítják a harcot. A munkaszüntetések a fővárosban és a vidék nagyobb városiban annyira napirenden vannak, hogy már nem is igen van értékük és hatásuk. A közvélemény hozzászólik a dologhoz és közömbösen nézi azoknak küzdelmeit, akik a rokonérzés, az általános jóakarát támogatása nélkül bizony alig remélhetnek győzedelmet.

* * *

Az élet iszonyu, lázas hajszája képtelenné teszi a szülőket legszebb, nagy és fontos feladatuk teljesítésére.

Rábizzák tehát gyermekeiket egészen az iskolára. A nevelés elmarad és emiatt a tanítás eredményei egyre gyarobbak. Két szélsőségben jelentkezik az életküzdelem viharai közt hányódó szülők hibája. Vagy elkényeztetik gyermekeiket vagy pedig elhanyagolják. Az a gyermek, a kivel otthon senki se törődik s a ki hazulról a szabadjára eresztett vásottság kölöncét viszi az is-

kolába, épp oly alkalmatlan anyag az iskolai tanítás hasznos erejének felszívására, mint az a másik, a kit petyhüdté, anyámasszony katonájává, gyenge elméjüvé erjeszt a tulságos dédelgetés, a cicomázó, bálványozó kényesztetés.

Innen van, hogy az iskola egyre nehezebben képes értékeit a tanulóra átruházni. Innen van, hogy a nevelés nagy, néha teljes hiánya az ország közveszedelmére szaporítja az egészséges kifejlődésre képtelen tanulók tömegeit.

Tessék ily körülmények közt a nemzet jövő nézedékeire reménykedéssel nézni s a nemzeti művelődés lehetőségében bizakodni!

* * *

Csaknem az összes miniszteriumok elkészültek már az 1905. évi költségvetéssel. Az anyag ugyszólván teljesen a pénzügyminiszter rendelkezésére áll már és így október elején, amint az őszi ülészek megnyílik, a képviselőház asztalán lesz a jövő évi költségvetés. Nem kell ideiglenes meghatalmazás, a kormány azonnal törvényes alapon hozzáláthat a beruházásokhoz, a hasznos munkához. A milliók megélhetését elősegítő országos alkotások megvalósításához.

Ugyan mikor történt utoljára ilyen esoda? A Ház legöregebb tagja, az ős Madarász apó is alig emlékszik rá, hogy az ország háztartása ily rendes kerékvágásban haladt volna.

Még megérjük azt a csodát is, hogy az ellenzék nem ad lábat a kormánynak és Magyarország ügyei a természetes haladás útján fennakadás nélkül lesznek intézhetőek.

Vajjon ki hitte volna el egy évvel ezelőt, hogy a munka diadala ily mértékben elkövetkezhetik?

Kartell-törvény.

— szept. 15.

Evek óta halljuk a panaszhangokat, hogy nem úgy van már, mint volt régen. Pang az ipar, hanyatlik a kereskedelem, — a mezőgazdaság élethalálharcot küzdven lételeért, nem elégitheti ki azokat az igényeket, miket a még mindég, első sorban agrikulturájára utalt ország fűz hozzá.

Egyszerre aztán, a mikor már valamelyest gördülékenyebb utra tereltetett volna az egyenletlenség posványába sülyedt gazdasági jármű, még hangosabb vészkiáltás riasztja el a továbbhaladástól! Göröngyök gödrök állják el az utat. Terméketlen a föld! Ott, a honnan előbb szedtük az Isten áldását, sivárrá, szikárrá vált a vidék. Elpártolt hát tőlünk az anyaföld is. Eddig még legalább egy jól, vagy félig meddig sikerült termés kárpótolt némileg a gazdasági válság okozta bajokért. Most teljes sulyával csapott reánk a baj, szükibe vagyunk a gabonának s nincs mivel etetnünk a jószágot.

Keserves idő köszöntött reánk. Ha meggondoljuk, szinte eláll a lélegzetünk. Legjobb volna fatalistának, s némán tűrni. Ám, a mai élet praktikus. Könnyörtelenül eltiporja a fatalistát, mint a hitvány férget, mely a láb nyomása ellen védekezni nem tud. A kegyelmet nem ismerő élet megtanított arra a matematikai feladványra, adott számokból oly eredményt kihozni, mely a helyes megoldásnak kétséget kizárólag megfelel.

Számolnunk kell tehát, akarva nem akarva. Mivel pedig a mathézis az absztrakt kicsapongásoknak kérlel

TOLNAI DANIEL

Debrecen piac-utca 49 szám.

o a főpostával szemben, o

ajánlja legnagyobb választéku raktárát, férfi-, női- és gyermekcipőkben.

Legjobb minőség.

Olcsó árak.

hetlen ellensége, úgy kell megejtünk a számadásunkat, hogy az eredmény fedezze az adott tényezőket.

Sajnos, az idén számadásunka legszűkebb korlátok közé szorított. Kevesebb a bevétel, okos, helyes gazdálkodás mellett kevesebbnek kell lenni a kiadásnak is. A parancsoló szükség nemesak arra kényszerít, hogy minden felesleges áru cikk és élelmiszer beszerzésétől tartózkodjunk, hanem egyszersmind arra is, hogy a vásárolt dolgokért ne adjunk többet, mint a mennyit megérnek.

Ez a helyes gazdálkodási elv azonban keresztülvihetetlen, mert a számadást a koresmáros nélkül csináljuk meg. A koresmáros követelendő. Nem éri be a tisztességes polgári haszonnal, hanem — még az általános rossz viszonyok között is futó lépésben akar rohanni a meggazdagodás felé. Azaz, hogy nem egyedül egy koresmáros, hanem valamennyi, vagyis, a jelen esetre alkalmazva, az összes gyárosok. — Nem új keletű dolog — a fogyasztó közönség már régen megsínyli, hogy a gyárosok összeállanak, önkényesen szabják meg a vásárra bocsátott cikkek árát és közösen, egymással egyetértve, értéküknél jóval többet követelnek, mint a mennyit a nyers anyag ára és az előállítás költségei meg a megfelelő mérsékelt haszon hozzászámítása révén követelhetnének. Az ilyen megegyezést kartellnek nevezik.

Igaz, tagadhatatlan, hogy a kartellnek néha — nagy ritkán — van némi jogosultsága. Amikor ugyanis a tisztességtelen konkurencia a reálisnál jóval alább szorítja az árakat a kartell a gyárosok jogos önvédelmi eszközének lehet tartani. Ez az egy — ismétljük: ritka eset oly fegyvert szolgáltatott a gyárosoknak, melylyel agyon akarják lapítani a fogyasztó erszényét.

A gyárosok önkényességét végre már nem tűrhette tovább a fogyasztó közönség és így jutott mozgásba az a hatalmas áramlat, mely hangosan követeli a kartellügy törvényhozási rendezését. A kormány megbizta dr. Mandel Pál országgyűlési képviselőt hogy dolgozzon ki tervezetet, melynek alapján a kartell ügyet rendezni lehet.

Ez a tervezet most elkészült, de fájdalom, nincs benne köszönet. A fogyasztó közönség kívánságait teljesen figyelmen kívül hagyja. — Csak a gyárosok érdekei találnak benne szószólót, vagyis nem céloz mást, mint hogy a kartellek útján történő önkényes ármeghatározásnak adassék meg a törvényhozási szankció!

Éhség, inség, mit törődik vele! Csak legyen megóva hazánk nagy ipara, ha mellette elpusztul is a fogyasztó. Nem, oda Buda! Nem tételezhetjük fel, hogy egyetlen egy társadalmi osztály nagyraövelése kedvéért ezreknek, meg ezreknek megnehezítsék az életküzdelmet. Kell, hogy legyen mód, a tisztességes verseny szabadságával megmenteni az amugy is sanyaru viszonyok közé jutott lakosságot a kartelltrafikálások tulkapásaitól.

Most inkább, mint valaha, kell örködni, hogy a nyomasztó viszonyok közé jutott nép lehető olcsó cikkeket kapjon s rosszul fogják fel a helyzetet, kik biztosítani akarják a jól jövedelmezőséget azoknak a kik kevésbé szenvednek a gazdasági devalváció alatt, míg általában a fogyasztó közönség még az árucikkekért jogosan követelt árt is alig képes megfizetni.

Nem hihetjük, hogy a kartell törvény ennek a tervezetnek az alapján fog készülni, sőt biztosan számítunk arra, hogy az új kartell-törvény csak a tisztességtelen verseny leküzdésére fog módot nyújtani egyébként pedig leghathatósabb párt fogója lesz a kellelten túl kizsákmányolt fogyasztó közönségnek.

szeptember 14,

— **Kereskedelmi szerződéseink.** Az olasz kereskedelmi szerződés dolga még mindig nem dőlt el véglegesen, de most már igazán csak napokról van szó, miután újabb nehézségek nem merültek fel. Csak természetes dolog, hogy a tárgyalásokat ily rendkívüli fontosságú dolgban sietetni nem lehet. Miután a tárgyalások vezetői minden részletkérdésre nézve is kénytelenek bevárni egyrésztől Bécsből, és Budapestről, másrésztől Rómából kért újabb utasításokat, a tárgyalás halogatása elkerülhetetlen, de ez nem változtat azon, hogy a tárgyalás simán folyik. Bécsi hírek szerint Ausztria-Magyarország minél előbb folytatni óhajtja a kereskedelmi szerződéses tárgyalásokat Németországgal és ezért a német kor-

mány kívánsága szerint közvetlenül az olasz tárgyalások befejezése után Drezdában folytatják a tárgyalásokat a német kereskedelmi szerződés dolgában. A vám és kereskedelmi konferencia ezért rövidesen el fogja intézni a függőben levő kérdéseket s azután valószínűleg már október elején Drezdában megkezdődnek a tanácskozások. A német kereskedelmi szerződés után minden valószínűség szerint Oroszország kerül sorra.

— **Tallán miniszter szemleltya.** Szolyváról táviratozzák nekünk tegnapi kelettel: Tallán Béla földművelésügyi miniszter reggel fél 8 órakor indult el Volóeról, hol az éjjelt töltötte. A vidék küldöttségét itt Nedeczay János országgyűlési képviselő vezette a miniszter elé. A miniszter legelőször Alsóverecskére ment, hol az állami havasi mintagazdaságot tekintette meg. A kirendeltség épületének udvarán Halaktovits Bertalan gör. kath. esperes hosszas lelkes beszédben üdvözölte a minisztert, ki úgy neki, mint az izraelita hitközség, a környékbéli tanítók és a járásbírók küldöttségének válaszulva, örömet tolmácsolta a felett, hogy az actio működését megkezdették és hogy a vidéken nyert személyes benyomások, nemkülönben a látható eredmények igazolják, hogy a népesség jóléte fokozható, ha az összes tényezők kezét fogva világosítják fel a népet az intenciók jóakarata felől. A határszáron azonban kettős mértékben nyomul előtérbe a magyar állameszme ápolásának és fejlődő kulturája befogadásának szükséges volta, melynek felismerése minden honpolgár szigorú kötelessége.

A miniszter bsszéde után az állami tehenészetet, tejgazdaságot, munkásképző iskolát, sertés tenyészetet, szövetkezetet és a raktárakat szemlélte meg és délután fél 2 órakor az actio eredeti kiindulási pontjára Szolyvára ment.

Utközben *Dombstelke* községben *Natolga* Mihály lelkész fogadta a minisztert szép beszéddel. Miután a miniszter itt is meggyőződött a fogyasztási és hitelszövetkezet működéséről és a helyszini gazdasági kérdéséről a szövetkezet helyiségében megbeszélést tartott az iskolás gyermekek éneklése mellett elhagyta a községet. A miniszter délután 5 órakor ért Szolyvára, hol hasonlólag több intézményt, többek között az állami nagy faiskolát szemlélte meg. A szolyvai látogatás után *Jobszti Gyula* slispán, a vármegye köszönetét tolmácsolta nagy közönség előtt a miniszternek, aki örömet fejezte ki a látottak felett s kérte a közönség támogatását. A miniszternek szemleltya itt fejeződött be és annak végeztével a miniszter még gróf *Schönborn* Károlyt látogatta meg beregvári kastélyában, ki Szolyváig jött a miniszter elé.

Beregvárról a miniszter Budapestre utazik.

Új férfi szabó üzlet

megnyitás.

Értesitem a t. közönséget, hogy helyben **Kossuth-utca 8. szám alatt**, aszínház mellett, az „**Angol szabó**” címmel elegáns, modern igényű divatos angol és francia szövetekkel felszerelt **férfi szabó üzletet** nyitottam, hol elvállalok mindenmü e szakmába vágó megrendeléseket a legújabb fagon és divat után, a legolcsóbb árban. Külföldön szerzett sok évi tapasztalataim folytán bátran biztosíthatom a nagyközönséget a pontos és legjobb kiszolgálásról.

Kiváló tisztelettel

Rosenberg József,

férfi szabó

Kossuth-utca 8. szám.

— Az új véderőtörvény. A képviselőház határozata értelmében a honvédelmi miniszter köteles még ez év folyamán az új véderőtörvényjavaslatot benyújtani. Mint értesülünk, a közös hadügyminiszter és a két honvédelmi miniszter végleg elkészítette a törvényjavaslattervezetet, melyre nézve most a többi érdekelt miniszterek teszik meg az őket érdeklő észrevételeket. Az új javaslat a két esztendő tényleges szolgálat alapján áll és a mostani véderőtörvényt gyökeresen módosítja. Az egyéves önkéntesség megmarad, sőt azt ki is terjesztik. A javaslatot valószínűleg már november hónapban terjesztik a törvényhozás elé.

— Berzeviczy Albert Kolozsvárt. Berzeviczy Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter, mint jelentik, szeptember 20-án Kolozsvárra utazik, hogy az ottani egyetemi épületeket megtekintse. A miniszter ez alkalommal az egyes iskolákkal is látogatást tesz és részt vesz a Tanulók Házának fölavatási ünnepélyén.

Szülők figyelmébe.

A közoktatásügyi miniszter rendelkezésének az érettségi bizonyítvánnyal bíró leányoknak az egyetemre való felvételéről némi izgalom mellett, melyet előidézett, van már egy jó eredménye is: a fővárosban egy leányok tanítására rendelt gimnázium legelső osztályát elégtelen jelentkezések miatt beszüntették.

A beesvagyó kisasszonyoknak és hű szülőiknek tehát be kellett látniuk, hogy az egyetemnek mégis más a rendelkezése, mint hogy nők is szaporítsák a képzett proletárságot, hogy elégtelen tudással bemeszelt fiatal hölgyek elfoglalják a helyet fiatal emberek elől, kik komoly pályára készülnek; hogy a tanulást inkább akadályozzák, mint elősegítik.

A leányok özönlése a gimnáziumokba tehát egy kissé apadni fog s ezt Magyarországon a legkevésbé kell sajnálni; ellenkezőleg sajnálni kell, hogy még mindig nagyon sok ifju tolong a tudós pályára, adja magát az ugynevezett magasabb hivatásokra. Termelő társadalmunknak más tagozására van szükségünk, hasonlóra ahhoz, melyet legújabbban az északamerikai egyesült államok mutattak ki, hol 36 százalék mezőgazdaságot, 25 százalék ipart, 16 százalék kereskedést üző mellett a lakosságnak 40 százalékot csak valamivel meghaladó része adja magát magasabb hivatásra, orvosnak, hivatalnoknak, tanítónak s egyéb efeléknak.

Elég soká predikálták ezt nálunk is, a parlamentben minden párt elég megfelelő intelmet intézett a lakossághoz és mindamelllett a középiskolákba, de kivált a gimnáziumokba beirtak száma

az idén is valóban ijesztően magas. Intés, predikálás tehát mit sem használ, de az állami igazgatás szigorú fellépése hozott egy kis segítséget; és ezért az ifjak özönlését is az ugynevezett magasabb hivatásokra kormányzati uton kellene rendezni.

És ez nem is oly nehéz. A közoktatásügyi miniszter rendelkezését, hogy csak azok a lányok, kik kitűnő, vagy legalább jó eredménnyel tették le az érettségi vizsgálatot, látogathatják az egyetemet, nemcsak az alaki igazságért: de hogy az ország szellemi és gazdasági szükségletének is megfelelhessünk, általánosítani kellene, ki kellene terjeszteni az ifjakra is. Ha a lányoknak, hogy az érettségi letehessek, ugyanazon tanulmányokat kell végezniük, mint az ifjaknak, mért legyen ezeknek az az előjoguk, hogy kegyelmi bizonyítvánnyal, elegendes eredménnyel, ami voltaképpen csak azt fejezi ki, hogy az ifju urak érettek, hogy a gimnáziumot elhagyhassák, de az egyetem látogatására még mindig nem elég érettek, főiskolai hallgatók legyenek.

Nem, az ily ifjaknak sem szabad a valóban hivatott elemek helyét az egyetemen elfoglalni, a szellemi standard of life-ot a főiskolán azáltal lenyomni, hogy ők is jogosított hallgatók, az állami diplomáért versenyzők lehetnek. Nem a nem mértékadó itt, hanem csak a szellemi képesség és erkölcsi kvalitások.

A megfelelő fi-elemek választása persze korábban kellene hogy kezdődjék a szülőknek el kellene halasztani a választást legalább gyermekeik 15 életéveig, a középiskolába való felvételi vizsgának, melyhez a gyermekek csak 14 évükkel becsátatnának, szigorubbnak, terjedelmesebbnek kellene lenni. De ezek egyelőre a jövő tervei.

A közoktatásügyi miniszteriumban még némi időbe fog kerülni, míg eljutunk az egységes középiskolához, melyre Dániában a kellő példával bírunk, de addig is lehet segíteni, ha a közoktatásügyi miniszter rendelkezését az egyetemre való felvétel tárgyában nemcsak a leányokra, hanem az ifjakra is alkalmazzák és mind szigorubban alkalmazzák.

Ujítások Bika-Pércsen.

Személyek: A. és B.

(A. feldagadt képpel, felkötött karral és angoltapasztól feketellő ábrázattal, szóval siralmas állapotban lép a Bika kávéházba. B. kezéből egy előkelő idegen épp most tépte ki az egyetlen Szabadságot. B. megpillantja A-t.)

B. Hát magával mi történt?

A. Világosságot terjesztettem.

B. És úgy elverték, hogy elsötétült előtte a világ.

A. De legalább bebizonyítottam a bika-pércsieknek, hogy a korral haladni kötelesség.

B. De hát mi köze magának Bika-Pércs haladásához?

A. Esküdt vagyok.

B. Más szóval ön egy darab kupak. És miről volt szó a viharos kupakban?

A. Nagyszabásu ujításokról:

B. Micsoda? Hát Bika-Pércsen van még ujítani való?

A. Van. De nem sokáig lesz. Az én terveim alapján Bika-Pércs rövid idő alatt világvárossá fejlődik.

B. Hát most még nem világváros.

A. Nem! Ma még csak hűvány, falu, rongyos fészek. De az én javasla-
taim átalakítják.

B. A többi közt miket javasolt, hogy úgy eldöngették?

A. Javasoltam, hogy mivel az acetilén robbanó, veszedelmes, a légszusz elavult, rendezzenek de villamos világítást.

B. Hát most mivel világítanak?

A. Ma még csak honszerelmünk mécsvilága ég.

B. Tovább, dicső javas ember tovább.

A. Javasoltam, hogy a Kossuth szobrot úgy állítsák fel, hogy a többi szoborral arányban álljon.

B. Hát van Bika-Pércsen több szobor is?

A. Ma még nincs! De én a jövő embere vagyok! Javasoltam, hogy az utcák kövezetéhez ezentul csak dunabogdányi gránitot használjanak.

B. Hát eddig mivel köveztek?

A. Eddig csupán egymást kövezték meg és nemcsak követ, de követet se láttak soha!

B. Mondja, hány seb borítja a becses testét?

A. Tizenhárom.

B. Csak?

A. A tizenharmadikat az automobil-szabályrendeletért kaptam.

B. Tyhü! hát annyi már ott az automobil?

A. Ez ideig színét se látta Bika-Pércs semmiféle automobilnak, de hát a mikor már husz embert elgázol, akkor késő szabályrendeletet alkotni.

B. S utolsó indítványa mi volt?

A. Az, hogy vegyen fel a község husz millió kölcsönt, vessen ki 215 százalék pótdót, vezesse be az utcán végig a Tiszát, pallózni a szobákat csak aszbeszettel legyen szabad és a három szélmalom helyére állítsanak fel reflektoros világító tornyokat.

B. Gratulálok, kedves A ur, ön még sokra viheti! De mondja csak, nem olvasta ön, hogy a felvidéken a parasz-
tok agyonverték egy urat?

A. Legyen nyugodt . . . Bika Pércsre még nem jár újság . . .

Tiborc.

HOL lehet kevés pénzen nagy bevásárlást tenni?
Tegyen egy legkisebb próba bevásárlást

LEBOVITS ZSIGMOND

előnyösen ismert saját készítményü női-és férfi cipő-
áruházában. Csapó-utca 5.,
hol méret utáni rendelések
is jó anyagból pontosan készíttetnek

Tollhegyen.

— Vendéglősök kongresszusa. —

Mint a Szabadság saját külön ki nem küldött tudósítója jelen nem voltam a Szegeden tegnap tartott vendéglős-kongresszuson és sietek a legszigorubb hazugsággal beszámolni a gyűlés lefolyásáról.

Elnök minden kenyérrigységet kizáró őszinte szívéllyességgel üdvözli a megjelent magyarországi vendéglősöket és megnyitja az ülést és a szomszédos büffé ajtaját. Aztán felhívja a jegyzőt, hogy az előterjesztéseket ismertesse.

Jegyző: Igen is, kérem alássan, azonnal kérem alássan. Van szerencsém a ház asztalára letenni a beérkezett hideg roastbeef, kecsége, vegyes feivágott és hasonló jókból álló ügdarabokat.

Elnök: Kérem a kongresszusi tagokat, hogy csak méltóztassanak hozzászólni, azzal a módosítással, hogy a pezsgők egyidejűleg felterjesztendők.

A kongresszus tagjai a ház asztala körül telepedtek és a feltálat ügdarabokhoz kifogástalan szakértelemmel hozzászóltak egyenként. Mikor az annivaló dolgok és pezsgők elfogytak, elnök indítványára a kongresszus tagjai az üres tálakat és palaczkokat a napirendről és a ház asztaláról levették.

Hauer Berci debreceni társulati elnök emelkedik fel szólásra. (Privitzer József általánosan, zajosan helyesel, tapsol és szónokot számosan üdvözli.)

Törő Imre alelnök: Piz beszil, kutyá ugat. Berci tette le a garast. Hadd szójjik hát!

Hauer Berci: Uraim! A vendéglős ipar fejlődése olyan magaslatra emelkedett, hogy az már mese! Értik? Uraim! Mit tartjuk fenn a világot. Mi adunk enni és inni az emberiségnek. — Ha mi nem adnánk enni, inni, akkor az emberiség éhen és szomjan veszne. Értik? Tehát minket illet meg a legmagasabb kitüntetés, mint az emberiség fentartóit és megmentőit. És ime, mit látnak szemeim? Kifogástalan Francjózsef kabátom lyukába csak szegfü van és nem ordó! Értik? Indítványozom, hogy szavazzunk a Tisza Pista kormányának bizalmatlanságot és lépünk át Bánffy barátomhoz az új pártba. Igaz hogy csak báró, hozzám pedig esupa grófok szoktak járni. Aki nem gróf azt küldöm Németh Andrásához. Ezért is már kicsi lett neki a Bika és kénytelen voltam átengedni neki kollegialitásból a kaszinó vendéglőt. — Ime, itt van titkárom, ő majd benyújtja helyettem a határozati javaslatot. (Vesével velőt rázó tetszés.)

Közbekiálltások: Pezsgőt az öregnek!

Hauer Berci: Továbbá indítványozom, hogy az összes gyomorgyógyfürdő igazgatóságokhoz, orvosokhoz, gyógyszerészekhez és temetkezési intézetekhez felhívást intézzünk arra, hogy az ő üzle-

tük hathatós támogatásáért és előmozdításáért a vendéglősök közös kasszájába jövedelmi százalékot fizessenek. Az így befolyt összegből jutalomdíjakat tűzünk ki azoknak, akik a legszárgásbarnább generálszaftot produkálják! Értik? Csak a mesében lesz akkor olyan generálszaft, mint a miénk!

(Általános éljenzés. Szónokot Kemény János a Privitzer vállára emeli.)

Ezúán egyhangulag elhatározták, hogy a belügyi kormányhoz üdvözlő feliratot intéznek.

Elnök: Indítványozom, hogy az ülés alakuljon át zülléssé!

Tudósításunk zártakor a züllés folyton tart.

Maró.

H I R E K .

A budapesti meteorológiai intézet jelentése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szeptember 14-én. Hőszüvedés és sok helyütt — főképp északon és nyugaton eső vagy zivatar várható.

* **Személyi hírek.** Degenfeld József gróf, egyházkörei főkonzul, ma visszaérkezik Debrecenbe. — Végh Gyula rendőrfőkapitány tegnap Szegedre érkezett, ahol megtekinti a város intézményeit.

* **Kubelik és neje Debrecenben.** Kubelik Jan, a világhírű hegedűművész, Debrecen város polgára, a holnapi gyorsvonattal feleségével és két piciny iker lánykájával együtt több napi tartózkodásra Debrecenbe érkezik apósa besejei Széll Farkas kir. táblai tanácselnök látogatására.

* **Lotz Károly állapota.** Budapesti tudósítónk jelenti: A nagybeteg festőművész állapotában tegnaptól mára ismét nem állott be jelentősebb változás. Kedélyhangulata valamivel jobb és szívesen elbeszélgetett Hauszmann Alajos rektorral, a ki őt délelőtt felkereste. Legutóbbi nagy munkájáról, az új királyi palota Habsburg terme számára festett freskójáról kérdezősködött és nagyon megörült, a mikor az elismerő szavakat hallotta. Állapota felől tudakozódott Berzeviczy miniszter is. Este Székács Jánossal orvosi tanácskozás lesz.

* **Kérészy Zoltán dr. kinevezése.** Kérészy Zoltán dr. debreceni jogtanárt a vallás és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére a király a kassai kir. jogakadémiahoz az egyházi jogi tanszékre előadó tanárnak nevezte ki. Szép elismerés a tudás tanára, hogy nyolc pályázó közül éppen őt választotta a miniszter. Dr. Kérészy Zoltán 10 évig volt a debreceni jogakadémia az egyházi jog s a magyar és európai jogtörténet rendes tanára s nemcsak készségével s tárgyának alapos tudásával érdemelte meg a kitüntetést, mely méltán érte, hanem különösen egyházi jogi munkáival, mellyel országos jogirodalmunkban nagy hiányt pótolott s a tudományos körökben feltűnést keltett.

Kérészy Zoltán dr., aki most Budapesten van, október elején foglalja el új állását.

* **Zsigmond Sándor szabadlábbon.** A debreceni királyi törvényszék vádtanácsa tegnap délután tárgyalta Zsigmond Sándornak előzetes lefolytatása ellen bejelentett fellebbezését. A vádtanács, melynek elnöke Kerekes Gusztáv, előadja Tóth Aurél, szavazó bírása Tatay Ferenc volt; megváltoztatta a vizsgálóbíró végzését és d. u. 6 órakor elrendelte Zsigmond Sándor szabadlábba helyezését. E vádtanácsi határozat értelmében Hoffmann József vizsgálóbíró Zsigmond Sándort nyomban szabadlábba helyezte s a boldogtalan ember este félhétkor már el is hagyta a kir. törvényszék épületét.

* **Csokonai Kör.** A Csokonai Kör választmánya szeptember 17-én szombaton délután fél 5 órakor a kollegium tanácsstermében ülést tart, melynek tárgyai a következők:

1. Buday Baroa ajándéka.
2. Zoltai Lajos v. tag beadványa.
3. A százados Csokonai-ünnep előkészítése.
4. Folyó ügyek.

* **Lujza hercegnő ügye.** Lujza királyi hercegnő ügyében tegnap nem történt semmi; csak mára várható esetleg valami újabb fordulat. Bécsi tudósítónk jelenti, hogy a hercegnő ügyvédje tegnap este Párisból Bécsbe érkezett és ma fog dr. Bachrach hal, a herceg ügyvédjével tárgyalni. Tudósítónk értesülése szerint Lujza hercegnő hajlandó Mattassichtól elválni és ezen az alapon a további tárgyalásokat folytatni. Más forrásból meg azt jelentik, hogy Koburg Fülöp herceg tanácsadói még most is azt szeretnék, hogy Lujza hercegnő mint elmebeteg megint férje hatalmába, vagyis rabságba kerüljön.

* **A város fogyasztási adóbérlete.** — Fauszt Elek kir. pénzügyigazgató tegnap hivatalosan tudatta Debrecen város tanácsával hogy a pénzügyminiszter a husz és borfogyasztási adó bérletét a várossal csakis tizszázalékkal magasabb bér mellett újítja meg további 3 évre. A város tudvaivóleg eddig 300.000 korona bért fizetett, a pénzügyminiszter tehát 30.000 koronával többet kíván. A városi tanács kijelentette, hogy a bérfelemelésbe semmi szin alatt sem hajlandó beleegyezni sőt az eddigi bért is túlmagasnak tartja. A pénzügyigazgató erről jelentést tesz a pénzügyminiszternek. Az idő előhaladottsága folytán a miniszteri végleges határozat gyorsan várható.

* **Hazaért orvos.** Szotyori Nagy Kálmán dr. orvos utazásából hazaérkezett és orvosi gyakorlatát itthon ismét megkezdette.

Lelkészi vizsgálatok. Az ev. ref. lelkész és káplánjelöltek kedden jelentkeztek a püspöknél. A lelkészek nevében Kővér Árpád, az új szénior mondott üdvözlő beszédet a püspöknek, ki néhány szóban buzdította a fiatal lelkészeket. A vizsgálatok tegnap kezdődtek meg. Holnap még a lelkészi vizsgák folynak, aztán pedig a segédlelkészi vizsgákra kerül a sor. Ugy a lelkészi, mint a segédlelkész vizsga elé 20—20 ifju papjelölt áll.

*** Iparkamari hírek.** A debreceni kereskedelmi és iparkamara ma esütörtökön délután 4 órakor tartja a nyári szünet után első rendes közgyűlését, székháza tanácstermében. A közgyűlés iránt, melynek rendkívül gazdag napirendje van, úgy a beltágok mint a kültagok körében nagy érdeklődés mutatkozik.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter iparoktatási főigazgatója Vig Albert a hó 16-án pénteken fog a keresk. miniszter megbízásából a Debrecenben felállítandó felsőbb ipariskola ügyében a város polgármesterénél tárgyalást tartani. Levelében azon óhajának adott kifejezést, hogy a polgármester a kamara elnökét és titkárát is hívja meg tanácskozássra. A kamara képviselője Szabó Kálmán elnök és Szávay Gyula titkár fog az ülésen megjelenni.

*** Árverés a városházán.** Szerdán, a hónap 21-én, délelőtt 9 órakor a városháza közgyűlési termében újabb árverés lesz a város tulajdonát képező a nagyváradi sorompó mellett fekvő faraktár föld és az epreskerti csapszék bérletére.

*** Halálozások.** Tegnap az anyakönyvi hivatalnál egy halálesetet jelentettek be, ez Hadházi Zsuzsanna ev. ref. 29 éves leány.

*** A vendéglősök diszebéde.** A szegedi országos vendéglős kongresszus alkalmából a szegedi vendéglősök diszebédeket adtak kartaiknak. A történelmi igazság kedvéért megörökítjük mi is az étrendet, amiből világosan kitetszik, hogy a mi vendéglősaink ugyancsak értenek egy diszebéde összeállításához. Az étrend ez volt:

Ráklevés, kecsge és fogas hidegen zöld mártással, vesepecsénye filets körítve, spárga vajjal, őz szeletkék madeira mártással, fácán és polykasült, saláta, befőtt gyümölcs, parfait, gyümölcs, kávé, burgundi vörös, saját termés, glazé rizling, saját termés, Chateau Dietz vörös, leányka Erdélyi Pince-egylet, Lüttke Kaszinó, Torley Talizmán, François Transylvania, Veuve Cliquot, Ponsardin, Piper H idisek.

*** Nagy sikkasztás Bécsben.** A bécsi rendőrigazgatóság táviratilag értesítette a debreceni főkapitányságot, hogy Jenner Antal feldsbergi születésű 26 éves bankszolgája 235 000 korona elsikkasztása után megszökött. Személyleírása: magas, vézna természetű, haja sűrű, szőkés felfelé fésült, bajusza kicsiny, fejét kissé előre hajlítva hordja. Közrekerítésére jutalom van kifizetve.

*** A városatya pezsgője.** Bielohlavek bécsi városi tanácsosról egy Zifferer nevű városi képviselő azt híresztelte, hogy egy Bécs városa által rendezett lakoma után három üveg pezsgőt vitt magával kocsijába, Bielohlaveket természetesen nagyon kellemetlenül érintette ez a vádaskodás s becsületsértésért följelentette Zifferert, akinek ügyét tegnap tárgyalta a bécsi járásbíró. Zifferernek persze bizonyítania kellett volna, amit állítólag saját szemével látott, de mivel bizonyítsa ha egyedül ő látta? A bíróság miután Zifferer vádaskodását nem tudta bebizonyítani, a városi képviselőt száz korona pénzbírságra ítélte el.

*** Eötvös Károly és a kecskeméti kocsis.** Eötvös Károlyt egy ízben nemes Kecskemét városában árokba fordította nemes és nemzeti Szappanos István uram részeg kocsisa. Szappanos István uram híres függetlenségi ember, vezére, elnöke a kecskeméti függetlenségi pártnak, nagyon röstelte hát a csufaságot, amit a kocsis az országos nevé, nagy politikuson, Eötvös Károlyon elkövetett. Már azért is bántotta

az eset ősz Szappanos Istvánt, mert Eötvös Károly nagyörösi követ lévén, rosszmájú emberek Nagyörös és Kecskemét közmondásos versengésére való tekintettel könnyes célzatos ságot magyarázhattak volna ki ez árokba döntésből. Szappanos István uram tehát brevi manu elesapta a részeg kocsisát.

Ez a kocsis ekkor egy korhelykedéseiről ismert kecskeméti civishez szegődött. Az okos és előrelátó civis, tekintettel az Eötvös Károly esetére, csak úgy volt hajlandó fölfogadni a kocsisat, ha a bérszerződésbe a következő passzus vétetik föl:

— Mikor a gazda részeg, a kocsisnak jözzönnek köll lennie.

A kocsis erre a föltételre ráállt s a nevezetes passzust írásba foglalták.

Hanem ebből nagy joghátránya származott a derék kocsisnak. A gazdája ugyanis napról napra berugott. A kocsis egy darabig csak tűrte ezt a keserves állapotot, de végül egy hónap elteltével fölmondott a gazdájának.

— Nem maradhatok én tovább itt, gazduram!

— Miért? — kérdezte csodálkozva a gazda.

Mire a kocsis mélabus sóhajjal felelte: — Mert már látom, hogy sohasem kerül rám a sor...

*** Elfogott betörők.** Tegnap este sürgönyileg értesítették a főkapitányságot Nagyváradról, hogy ott két gyanús egyént elfogtak. Eppen oly módon kíséreltek meg egy betörést, mint ahogy itt Parti üzletében tegnapelőtt történt. Találtak náluk 50 és 20 koronás bankjegyeket, melyeknek eredetét nem tudták igazolni. A nagyváradi rendőrség értesítette a kapitányságot, hogy a két elfogott emberben gyanítja a Parti kárára elkövetett betörés tetteseit. A neveiket, míg az ügy teljesen be nem bizonyul, elhallgatjuk.

*** Tolvaj furfang.** Faragó Zsófia ismert tolvajné ismét hallat magáról. Egy ideig a rendőrség vette partfogása alá, honnan átkísérték az ügyészségi fogházba. Innen át kellett őt szállítani a Péterfia utcán levő bábaképezdebe. Egy szobába feküdt Novák Ferencével, kitől megtudta, hogy hol lakik és milyen ruhái vannak. Egy őrizetlen pillanatban Faragó Zsófia megszökött a bábaképezdeből és elment Novák Ferenchez kinek eladta, hogy a felesége küldte a ruháért. Pontosán megmondta, hogy melyik és milyen színű ruhák szükségesek, úgy hogy Novák minden gyanúnkül odaadta neki a ruhákat. Tegnap tudta meg Novák, hogy Faragó Zsófia őt csunyán becsapta, de már későn volt, mert a tolvaj eltűnt a ruhákkal együtt. A rendőrség keresi.

*** A hold hatása a föld időjárására.** Ilyen esőkönyesen száraz nyarat rég élt a világ, mint amilyen az idén volt. — Foglalkoznak is vele a szaklapok. Vajon mi lehetett oka az idei hosszú, kiszámíthatatlan károkat okozó szárazságnak? Igen érdekes a többi között az a fejtegetés, amit Lamprecht Guido tett közzé egy német természetudományi szakköznyelvben. Magyarozatának tétele, hogy a holdnak hatása van a föld időjárására. — Lamprecht a maga részéről erre vonatkozólag egész új teóriát fejt ki, amely szélesebb körökben kelthet érdeklődést.

Azt állítja, hogy az időjárás attól függ, hogy a hold holdtölte vagy újhold idején van-e közelebb a földhöz. Az utóbbi esetben szárazság van, az előbbi esetben pedig nedves, esős időjárás.

*** A találka.** Néhány héttel ezelőtt a new yorki „Herald“ föltűnő helyen a következő apróhirdetést közölte:

Előkelő családból származó francia fiatal ember, aki csak nemrég érkezett az Egyesült Államokba nősülés céljából vagyonos szép fiatal leánnyal óhajt megismerkedni. Holnapután délelőtt tíz órakor a temetőben Grant elnök mauzóleuma mellett lesz. Ismertető jel „Fekete szegfű.“

A megjelölt időben szokatlannal népes volt Grant mauzóleumának vidéke. Vagy ötven leány fiatalos és érettebb koruak jelentek meg a mauzóleum mellett kutatva a fehér szegfűs házassulandó fiatal ember után, aki azonban nem jelentkezett. Talán megijedt a nagy érdeklődéstől, amelyet Amerika népei apróhirdetése iránt tanusítottak s észrevétlenül visszavonult a szíve ellen intézett ostrom elől, senki sem tudta megmondani. Elég az hozzá, hogy találkára megjelent hölgyek rövidebb hosszabb várakozás után csalódottan hagyták el a temetőt. A vállalkozó szellemű amerikai hölgyek talán már el is feledkeztek a dologról, amikor azután most kellemetlen meglepetésben részesültek. Egy newyorki orfeumban, ahol mozgó fényképekkel lepték meg a közönséget. A képnek a címe ez volt: „A találka“ s értelmét magyarázza az apróhirdetés amelyet fentebb közöltünk. Sorra felvonultak rajta a Grant mauzóleum előtt a találkára megjelent hölgyek, közöttük nem egy városszerle ismert szépség, sőt egy két jobb nevű színésznő is. A bokrok közé elrejtett armányos fényképező masina megörökítette valamennyit, akik hittek a csábító apróhirdetésnek s newyorki népe most nap nap után jót kacag a mulatságos mozgófényképben.

*** Pótimaházak.** Az izraelita nagy ünnepek alkalmával egyre-másra szoktak létesülni az ugynevezett pótimaházak melyek részint az izraelita hitközség, részint magánfelek kezeltése alatt állanak. Ezen imaházak úgy helyzetükre, mint berendezésükre nézve, nagyjából veszeléyztetik a közönség biztosságát, különösen a helyiségekhez képest aránytalanul nagy tömegek beszorításával. Továbbá a haszonvégytől hajtva képtelen szoros módon helyezik a padokat egymás mögé, nem is szólva arról, hogy a bennülőnek épen csak annyi hely jut, hogy a legnagyobb nyugalommal kell ülnie, mert ha csak kissé is megmozdul, szomszédját böki oldalba: várva-várjuk a hatóság intézkedését a közönség érdekében, hogy hasonló esetek elő ne forduljanak.

*** A madarak ellenségei.** Horváth Ferenc és Kis Sándor iskolás fiuknak hiába magyarázta a tanítójuk, hogy a madarakat nem szabad pusztítani. A két vásott gyerek nem hallgatott az intó szóra. Tegnap a Csolnakázó tónál a vasuti sínek közt gumipuskával egész esomó éneklő madarat lelőttek. A fiukat feljelentették a rendőrségen.

* Tűzkárok az 1904. évi július havában.

A m. kir. központi statisztikai Havi Közlemények legutóbbi havi füzeté szerint a magyar birodalomban 1904. évi július hónapban 2146 községben 3108 tüzeset fordult elő 8824 károsulttal és 13,281.824 korona kárösszeggel. Ebből a szoros értelemben vett Magyarországra 1889 károsult község és 2820 tüzeset esik, 8361 károsulttal és 12,503,493 korona kárösszeggel. Horvát-Szlavonországokban a tűzvész által sújtott községek száma ugyanakkor 257, a tüzesetek száma 288, a károsultak száma 463 és a kár összesen 778,331 kor. volt. Legtöbb kárt szenvedett: Sárcs vármegye 1.166.984 korona kárösszeggel; Trencsén várm. 941.773 k. kárösszeggel; Heves várm. 750.044 kor. kárösszeggel; Zemplén várm. 711.330 k. kárösszeggel; Liptó várm. 485.866 kor. kárösszeggel; Torontál várm. 435.513 k. kárösszeggel; Szabolcs várm. 378.488 k. kárösszeggel; Nyitra várm. 374.143 kor. kárösszeggel; Hajdúvármegye csak kisebb kárösszeggel szerepel.

A mulatság vége. Kis Ferenc bérkocsist tegnap a rendőrségen Tóth Péter feljelentette. Kis ugyanis több társával mulatott és mikor haza mentek, utcájában találkoztak Tóth Péterrel, kinek Kisnek mint és lökdösnit kezdte. Tóth látva, hogy a tulajdonval szemben tehetetlen visszafutott lakására, de Kis ide is követte és a kaput is beakarta törni. Kis Ferencet csendháborításért felelősségre vonják.

*** Lopás rappal.** Argyelán János mindenképpen penzre akart szert tenni. Mivel semmi értékes tárgya nem volt elhatározta, hogy kerít egyet. Nagyon szemet szurt neki a Kapp Márton órája és azt akarta valahogy megkeríteni. Kileste millor Kapp eltávozott szobájából és magához kapartotta az órát a rajta lévő léncsel együtt. Amikor Kapp hazatért, már csak hült helyét találta az órájában. Régtől sietett a rendőrségre és feljelentette Argyelánt, akit nyomoznak.

LETZTER JÓZSEF fényképészeti festészeti és fényképészeti műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképkiállítás a műterem kapubejáratánál levő kirakatban.

x Legjobb szabású férfi divat ingek 1 forint 5 forint és 2 forint. 2. 50. Feketénél.

x Iskolai idényre flu kalapok, sapkák, ingek és nyakkendők feltűnő olcsón Feketénél.

Ma este az Arany Bika házánál Rácz Károly zenekara játszik.

szilárd és folyékony
Sarg-féle Szappan
Glycerin.
a bőrt fehérré
és gyöngéddé teszi.
Mindenütt kapható.

Glycerin szappan
egy felnőttnél, mint gyermekeknél a leggyöngébb korban a legkitűnőbb tisztító szernek bizonyult. Ismert tekintélyek, mint dr. Hebra tanár Schardlbauer, Frülwald, Bruns Károly és Gusztáv, Schandlbauer stb. állta legjobb eredménnyelhasznált.

A japán-orosz háború.

London, szeptember 14.

Rettenetes eseményeket jelentenek azokról a fosztogatásokról, amelyek Liaojangban történtek. A fosztogatásokat az orosz katonák kezdték. Eleintén éhségtől gyötörtetve csak élelmiszereket kerestek. A boltokat feltörték, pincéket éléskamrákat kifosztották. Az éhség lecsillapultával pálinkát szereztek csakhamar részegekké lettek. Ebben az állapotban le nem írható dolgokat követtek el. Asszonyokat, gyermekeket vonszolták ki a házakból és ott embertelen módon kínozták őket. Aztán értékekre került a sor. Minden házból ahová bejutottak, a szekrényeket törték fel. Egy néptanító térdre borulva könyörgött, hogy legalább a gyermekeit kiméeljék. Erre a vadállatias katonák a legkisebb gyermekét, egy hat éves lánykát a ruhafogas kampojára akasztották. Egy másik házból egy aggastyánnak, aki nem akarta ékszerait kiszolgáltatni, szegyet vertek a fejébe. Férfiakat és nőket iszonyu módon megcsönkítették. Alig vonultak ki az oroszok Liaojangból, kínai martalócok elől kezdtek a dolgot és még az előbbiekénél is borzalmasabb fosztogatásokat követtek el. A fosztogatásokat a japán katonák fejezték be, de ezeknek a japán parancsnokok igen hamar véget vetettek.

Pétervár, szept. 14.

Kuropatkin visszavonulása teljes rendben megy végbe. A csapatok hangulata a leglelkesebb. Seregeink egyre kapják az erősítéseket Karbin felől, úgy hogy Kuropatkin már is abban a helyzetben van, hogy a visszavonulást be-
szüntetheti.

A mukdeni s tienligeni erődöket jókarba helyezik s lázas munka folyik az egyes helyeken lemlott mukdeni kőfal helyreállítására. Bár a fővezér Mukden és Tienling közt van seregének zömével, Mukdent mindenáron igyekezni fog megtartani. Nem áll, hogy Kuroki már közel járna Mukdenhez, mert utóvédeinknek sikerült feltartóztatniok. A japán hadsereg a keleti szélen vonul fel s erejéről nem vagyunk eléggé tisztában. A déli részen lassabban vonulnak előre a japánok. Ütközetet Mukden alatt várunk. A Hun folyó hidjait használhatlanná teszi Kuropatkin.

London, szept. 14.

A japánok dél felől újból felvették az offenzívát. Egy Niucsvangból érkezett jelentés szerint nagyobb csapaerősítéseket kaptak. Inksuban még egyre szállítják partra a Japánból érkezett újabb hadseregeket. Ezeket Oku és Nodzu seregének erősítésére küldik. — Az első erősítéseket Kuroki hadseregéhez küldték, aki már ezekkel indult észak felé a keleti oldalon. Az oroszok abszolúte niucsennek tisztában a japánok haderejével s éppenséggel nem bizakodnak el, bár egyre tetemes erősítéseket kapnak ők is. A japánok felvonulásukat kitűnően tudják leleplezni s Kuroki már is erősen veszélyeztetni az orosz hadsereg összeköttetését. Kuropatkin először is egyes ezredeit egészíti ki, mert nagyon sok olyan százada van most, melyekben mindössze 30 főből áll a legénység.

Niucsvang, szept. 14.

Liaojangban már eloltották a felgyújtott városrészeket. Az orosz foszto-

gatás után a japánok teljesen helyreállították az élet és vagyonbiztonságot. Az elmenekült kínai lakosság bizik a japánokban és kezd már visszaszállingózni elhagyott házaiba. Az orosz hivatalokat japán közigazgatási hatóságok vették át, természetesen katonailag szervező mintent.

London, szept. 14.

A Daily Telegraph tudósítója, ak eddig a japán főhadiszálláson tartózkodott, azt jelenti Tiencsinből, hogy a japánok Liaojang mellett szenvedett veszteségeiket nyilván nagyon alacsonyan vallották be. Inkább 30,000 mint 17,000 embert vesztek. A levelező hozzáteszi, hogy semmiféle bizonyíték sincs arra, hogy az oroszok dum-dum töltényeket használtak volna. Oyama tábornagy Liaojangban állítólag kijelentette hogy Kuropatkin tábornoknak makacossága mellett is nehéz helyzetben kell lennie és be kell látnia, hogy a játékot elvesztette.

Pétervár, szept. 14.

A keleti tengeri hajóraj elindulását az utolsó pillanatban elhalasztották.

SZÍNHÁZ.

— (Az első előadás.) Tegnap kaptuk az első színházi jelentést. Az a pár sor arról ad hírt, hogy Makó Lajos színtársulata október 1-én, szombaton, kezd meg előadásait a debreceni színházban, még pedig az Aranyvirág című daljátékkal.

— (Színházi bérlet.) A színházi pénztár szeptember 20 án kedden nyílik meg, a mely naptól kezdve naponta délelőtt 9 órától 1 óráig lehet bérletet a színházi pénztárban. A régi bérlet jogait szeptember 28 ig tartják fent. A ki addig ki nem váltja régi bérletét szeptember 29 én már az előjegyzett jelentkezők rendelkezésére állanak az esetleges fennmaradó helyek.

— (Színészeink mint vállalkozók.) A debreceni színtársulat e hónap 19 én befejezi m.-szigeti működését. Ez azonban úgy értendő, hogy Makó igazgatása alatt csak szept. 19 ig lesznek előadások: mert az igazgató most adja ki tagjainak a két-hónapos szünidőből még hiányzó tíz napot. Mivel pedig így erre a tíz napra fizetés nem jár, a színtársulat tagjai e hónap 20-ától 29-ig a maguk emberségére játszanak tovább, mint társas vállalkozók. Érdekes és irodalmi becsű színműveket adnak elő e tíz nap alatt. A többiközt bemutatják Ibsen kísértetek című híres színművét. Reméljük, hogy a m.-szigeti művelt közönség méltányolni fogja színészeink törekvését.

— (Jönnek a színészek.) A debreceni színtársulat egy része már szept. 20 án elhagyja M.-Szigetet és Debrecenbe jön. A tíz napig szünetelő tagok szeptember 20-án érkeznek Debrecenbe. A színházi élet azonban csak szeptember 30-án kezdődik. Akkor lesz ugyanis az első próba.

— (A kolozsvári nemzeti színház bérbeadása.) A kolozsvári új nemzeti színház épülete legkedvezőbb esetben 1906.

tavasszal nyitható meg. Ez idő alatt — mint értesülünk — a most még fennálló kolozsvári nemzeti színházat a belügy-miniszter bárbe szándékozik adni. A pályázatot legközelebb kiírják.

Itt említjük meg, hogy tegnap nevezetes esemény történt a száztizenkét esztendő múlt nemzeti színház dolgában. Tegnap volt az első kapavágás az új épülethez, a mennyiben tegnap kezdtek meg a földmunkát. A színház mostani épületét 1821-ben nyitották meg és 1865-ben alakították át. Most ez lesz második állandó épülete az első magyar nemzeti színháznak.

TÁVIRATOK.

A rozsnói püspök.

Budapest, szept. 14. Az Ivánkovics rozsnói püspök lemondásáról terjesztett hír alaptalan.

Új főrend.

Budapest, szept. 14. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Forster Gyulának és törvényes utódainak a magyar bárói méltóságot pusztatéri előnévvel és úgy neki, mint törvényes jogutódainak egyszersmind az örökös főrendházi tagság jogát adományozta. Forster Gyula, a magyar földhitelintézet igazgatója.

A miniszterelnök tűzkára.

Budapest, szept. 14. A hűvösvölgyben fekvő Nagykovácsi erdőből egy holdnyi leégett. Az erdő Tisza István gróf miniszterelnök tulajdona.

Vonatösszeütközés.

San-Sebastian, szept. 14. A villamos pályaudvaron egy gyorsvonat összeütközött egy személyvonattal. 9 ember megsebesült. A sebesültek legnagyobb része vasuti alkalmazott.

Felcséggylkos miniszteri titkár.

Róma, szept. 14. Roncaglit, a királyi ház miniszteriumának titkárát lefartóztatták. Azzal gyanúsítják, hogy feleségét meggyilkolta.

Gabonatözsde.

Budapest, szeptember 14. Buzakinál mérsékelte, vételkedv korlátolt. Nyugat irányzat mellett 40,000 métermázsas gerült forgalomba változatlan áron. Egyébb gabonanemek változatlanok. Idő: szeles.

Buza októberre	10.46—47
„ 1905 áprilisra	10.81—82
Rozs októberre	7.75—76.
„ 1905 áprilisra	8.16—17.
Zab októberre	6.93—94
„ 1905 áprilisra	7.23—24
Tengeri augusztusra	7.18—20.
„ 1905 májusra	7.30—31
Repce augusztusra	11.80—90

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Az élesdi lázongás a törvényszék előtt. Az emlékezetes élesdi véres vasárnapért, mint a lázadás okozóit 50 embert vádol a nagyváradi kir. ügyészség. Ezek között első sorban Silberstein Rezső a vádlott. A vádlottak azonban kifogásolták

a vád alá helyezést s a törvényszék vád tanácsa szept. 26-ára tűzte ki a kifogási tárgyalásokat. — A tárgyalást ezután valószínűleg még e hónapban litúzik. A monstre tárgyalás iránt jogász körökben már is nagy az érdeklődés. A védelem megvitására a tíz védő több ízben értekezletet tart.

1100—1904.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bir. végrehajtó a debreceni kir. bíróság ad. 1901. Ö 164—53. sz. végzése folytán közhírré teszi, hogy az 1901. évi jan. hó 13-án elhalt özv. Harangi Istváné szül. Halász Mária debreceni volt lakos hagyatékához tartozó, zárgondnok kezelés alatt álló debreceni pusztai elepi-köszüllyszeg és álomzugi 5. sz. tjkben A + 5. hrsz. a. valamint a debreceni 4134. sz. tjkben A I. 1793. és 8977. hrsz. a. ingatlanoknak birói árverésen leendő bér — illetve haszonbérbe adása rendeltetett el; az árverésnek fogantatására határidőül 1904. évi szeptember hó 21-ik napjának délután 5. órája Debrecenben a kir. törvényszék árverési termébe k. tüzetik, hova árverezni szándékozik meghívotnak. —

Árverési feltételek:

Minden egyes ingatlanra vonatkozólag az árverési feltételek tervezete alírott birói kiküldött irodájába (József kir. tereczeg utca 22 sz. a.) megtekinthető —

Debrecen, 1904. évi szeptember 11.

Olah Géza
birói kiküldött.

Hazai gyártmány! KLEINOSCHEG SEC

ÚJDONSÁG
ELSŐ MINŐSÉGŰ
PEZSŐ

KLEINOSCHEG testvérek
csász. és kir.
udvari szállító pezsgő
pincél
BUDAFOK.

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy

cukrászdámat

szeptember hó 13-tól kezdve

Piac-utcán

a Lamprecht-palotába
helyeztem át.

Midőn fényesen berendezett új helyiséget b. figyelmébe ajánlom, kérem hogy eddigi b. pártfogásukkal továbbra is támogatni sziveskedjenek.

Tisztelettel

Riesz Lipót

cukrász.

Magyar királyi államvasutak

142778—1904.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága az 1905. évi január hó 1-től december hó 31-ig esetleg a következő két évben, tehát az 1907. év végéig évenként szükséges:

3000 métermázsas csepű
3000 „ „ jutfonal
500 „ „ tisztított kender
szállítása iránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az igazgatóság jogiban állandó a mennyiségekből 25 százalék erejéig többet vagy kevesebbet megrendelni.

Ajánlat tehető egyes anyagokra és kisebb mennyiségekre is, egy vagy három évre is.

Az ajánlatok ivenként egy koronás okmány bélyeggel ellátva és lepecsételve legkésőbb 1904. évi október hó 5-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak igazgatósága anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál nyújtandók be.

Bánatpénzképen az ajánlott anyag egyévi értékének 5 százaléka a legkésőbb 1904. évi október hó 4-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak budapesti főpénztáránál teendő le.

A szállításra néve mérvadó és közezők a 122291—96. sz. általános szállítási feltételek; a csepű szállításra vonatkozó 40322—92. sz. jutfonalak szállítására vonatkozó 94683—92. számú és a tisztított kender szállítására vonatkozó 40322—92 sz. különleges feltételek.

A pályázat és szállításra vonatkozó egyéb részletes módok az ajánlati felhívásban foglaltaknak, mely az igazgatóság anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál, az üzletvezetőségknél valamint a kereskedelmi és iparkamaráknál betekinthező.

A anyag és leltárbeszerzési szakosztály, ezen ajánlati felhívást ingyen adja ki, esetleg postán is megküldi.

Budapest, 1904. év augusztus, hó.

Az igazgatóság.

Szakoszerő munka mégis a legolcsóbb. Villamini berendezések kizárólag

FÖLDVÁRI L.

debreceni első electro-mechanikus készítő a legtartósabban.

Kossuth-utca 1. sz. az udvarban. Uj berendezéseknél másfél évi, javításoknál fél évi díjtalan

Telefon rendbentartás, villamos műszerek, telefonok, villamos háziesszengők felszerelése és villamos zseblámpák raktára. villanyos háziesszengők és telefonok jókarbantartását évi három koronától feljebb vállalom.

fényképezési cikkek

Láda kufferek

uti készletek, pénz, szivar és levéltárcák,

férfi fehérneműek,

(mérték után is készülnek).

solingeni kések, ollók, borotvák, haj, köröm és ruha

kefék, festők, szappanok,

tükrök nagy választékban,

jutányos áron kaphatók:

BORSOS KATA

műipar és férfi divat áru raktárában

Debrecen, városház épület

Férfi kalapok, nyakkendők, gallér és kezélők

Hatszeseh, sárvakok

hór árak

DONOGAN és SOMOSSY

Kohn József és Tea utóda cégnél,
Debrecen, Kistemplombazár.

Az iskola idény kezdetével ajánljuk kitűnő minőségű fiú és leány fehérneműiket

harisnya, kötények, matracok, paplancok stb. stb. nagy raktárát. Intézetbeli növendékeknek előírás szerint.

Elátározott árak!

Kávé import

Brazíliai és kelet-indiai legfinomabb zamatú kávé igen olcsón kapható

KOHN HENRIK

fűszer-, festék- és ásványviz nagykereskedésében,

Gróf Degenfeld-tér.

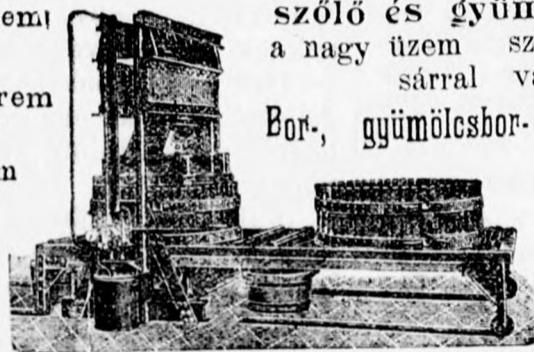
Hydraulikus sajtók

Arany érem
zegeid 1899

Arany érem
Budapest 1899

Arany érem
Pozsony 1903

hydraulikus sajtóért.

szőlő és gyümölcsmust sajtolására a nagy üzem számára, 2 kitolható kossal vagy 1 kossal.

Bor-, gyümölcsbor- és gyümölcsnedv-sajtókát kézihajtásra Hercules nyomó-szerkezettel, vagy vastányérral.

Gyümölcs- és szőlő-örlöket, bogyzógépeket,

Gyümölcs-aszaló készülékeket gyártanak és szállítanak jóállás mellett mint különlegességeit a leguabb szerkezetben

MAYFARTH PH. és TA., BÉCS, III

külföldi gyár gyümölcserőtelkesítési gépekben.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Megrendelések idejekorán kéretnék.

Zacherlin

Nagyon segít és utóélettelten féreg pusztító csak üvegben vásároljuk

Debrecen

Csanak József
Csicsó Lajos
Csillag József
Deutsch Lajos
Félegyházi János
Fritsch Károly
Ganofszy Lajos
Góczey István
Havas József

Jóssa és Jóna
Kertész Sándor
Klein Ignác
Kohn Henrick
Kömlősi Lajos
Kontsek Géza
Kornhoffer József
Kovács Mihály
Krausz J. Bernát

Lindenfeld J. Jenő
Lusztig és Bán
Mayer Jenő
Neumann Sándor
Parti Ferenc
Rikkl József
Róth Antal
Tóth Kálmán
Váray József

BERETTYÓ-UJFALU
ifj. Weiszberger Ignác
ÉR-MIHALYFÁLVA
Grósz Herman
Lévay Vince
Pollák Móric
H. BÖSZÖRMÉNY
Gemeinbeck József

Tulogy Ferenc
HAJDU NÁNAS
Seachta János
HAJDU-SZOBOSZLO
Körner Béla
TISZA-FÜRED
Kiss Géza Ernő
Schön Jakab
Weizsmann József

Debrecen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.